

Mas les Comes

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Diisemiinat de les Comes
Emplaçament Al costat de l'antic camí ral de Santa Maria de Besora a sota del turó del Pedró i sota del PK. 2 de la BV 5227

Coordenades:

Latitud: 42.10699456216
Longitud: 2.2287967519209
UTM Est (X): 436238
UTM Nord (Y): 4661943

Classificació

Número de fitxa 08237 - 101
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: La masia ha estat restaurada no fa masses anys i presenta un molt bon estat de conservació amb les parets repicades i rejuntades, els interiors reformats, les cobertes refetes i els sostres canviats i conservant tots els elements originals. Amb tot algunes obertures com les finestres de sota la teulada a la façana principal, de la planta baixa...han estat eixamplades i modificades.

Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Masia que figura inventariada al catàleg de masies i edificacions rurals de Sant Quirze de Besora a la fitxa núm. 2 i com a BPU i àrea d'expectativa arqueològica i paleontològica
Número inventari Sí. IPA Núm. 23792

Generalitat i altres inventaris

Accés Restringit

Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	000202500DG36B0001ZO
Autoria de la fitxa	Pere Cascante Torrella
Data de registre de la fitxa:	dj., 27/07/2023 - 23:07

Descripció

Es tracta d'un conjunt arquitectònic format per la masia propiament dita amb les pallisses, un pou i un seguit d'annexos. La pallissa està separada de la casa pairal per mitjà d'una era. La masia o casa pairal consta d'una planta més aviat rectangular i dividida en tres crugies i dos cossos. Consta de planta baixa, un primer pis i unes golfes cobertes amb teulada a tres vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta, avui formigó i amb el carener paral·lel a la façana principal que s'orienta a ponent i on hi ha la porta d'entrada. La composició de les façanes hi ha un predomini del massís respecte el buit i val a dir que moltes de les obertures han estat transformades com a resultat de la darrera intervenció feta el 1984. La façana principal que mira a ponent presnet a un predomini del massís respecte el buit. Ho trobem a la planta baixa la porta d'entrada situada al cos de més a tramuntana i formada per una obertura rectangular amb els muntants de pedra picada amb el perfil bisellat i coronada per una llinda de pedra on hi ha incisa la data de 1797 separada en sèries de dues xifres per mitjà d'una creu, també incisa. Encara hi ha una pintura en magrana on hi ha representat el N°10. Al costat esquerra hi ha una finestra de petites dimensions i al seu damunt una balconera amb balcó de barana de forja d amb els barrots de secció circular alternats per volutes amb el passamà recte i la balconera coronada amb llinda de pedra la qual ha estat reconstruïda. Al costat seu hi ha una finestra rectangular allindada amb els marcs bisellats i l'ampit de pedra que sembla correspondre a l'obra original. Damunt seu i coincidint amb les golfes hi ha sèries de dues finestres bessones també de pedra i allindades que semblen correspondre amb una reconstrucció moderna. Corona la façana un ràfec de dues filades de teula ceràmica i maó pla. L'aparell de la façana és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats i col·locats en filades irregulars, unides amb morter de calç, avui pòrtland i amb les cantonades de pedra picada. El segon cos situat a migdia consta de dues crugies separades per murs de maçoneria i formada per una planta baixa, un primer pis i golfes. A la planta baixa hi ha oberta una porta de grans dimensions allindada en fusta, dues finestres rectangulars amb els bastiments ampits i llindes de pedra a la planta primera i de les quals una ha estat convertida en balconera amb el balcó sobresortint molt poc del pla de la façana i amb la barana de forja amb els barrots de secció en espiral, passamà recte i altrenat per volutes decoratives. La darrera planta està formada per una eixida coberta que ocupa tota l'amplada de la crugia i que està separada per pilars de pedra que sostenen l'embigat d'ella coberta. Part de la façana està protegida per un ràfec o barbacana format pel voladís de la coberta sostinguda per bigues i llates de fusta. L'aparell és de maçoneria de pedres mal treballades i escairades, unides amb argamassa de calç i filades irregulars amb les cantonades de pedra picada. La façana de migdia té un predomini del massís respecte el buit ja que la planta baixa és completament massissa mentre que el primer pis hi ha tres finestres rectangulars de la mateixa factura que les descrites de la façana principal amb els bastiments i llinda de pedra picada i convertides en balconeres totes tres i amb la central eixamplada i reconstruïda. La planta sota coberta està ocupada per l'eixida que trobàvem a la façana principal a la banda sud-oest i dues finestres rectangulars reconstruïdes a la resta. Tal i com passava amb la façana principal, aquesta façana està protegida per una barbacana formada pel voladís de la teulada i sostingut per bigues i llates de fusta. La fàbrica constructiva també és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats amb les cantonades de pedra picada. La façana est i coincidint amb un dels costats llargs de la masia ha estat molt transformada en la darrera restauració. Les obertures es distribueixen d'una manera més aleatòria i desordenada. Es diferencien els dos cossos en que es compòn la masia, el de més a tramuntana està molt mutilat ja que hi ha obertes quatre obertures a la planta primera i sis més a la planta sota teulada. Totes elles de factura moderna

intentant imitar la pedra i protegides per porxades de fusta i teula. El segon volum està menys transformat i encara conserva les tres finestres originals a la planta primera amb esls bastiments, ampits i llinda de pedra i tres més al sota teulada que corresponen amb eixamplaments de les originals. Aquesta també està protegida per una barbacana de fusta. L'aparell és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats, units amb argamassa de calç i col·locades en filades irregulars i horitzontals. La darrera façana o façana nord que coincideix amb el pinyó de la coberta està distribuïda mitjançant dues finestres rectangulars a al planta primera i dues més al sota teulada. L'aparell és de maçoneria i la façana està protegit per un ràfec de dues filades de teula girada i maó pla. pla. Al volum de migdia sobresurt del pla de la coberta un cos o llanternó que il·lumina la caixa d'escala i que està coronat amb teulada a quatre vessants de teula ceràmica i il·luminada per sèries de dues finestrals d'arc de mig punt a cada façana. No s'ha pogut accedir al seu interior.

Observacions:

Correspon amb una de les poques masies del terme municipal de Sant Quirze que més bé es conserven. Ha estat restaurada recentment amb una forma curosa que ha sabut respectar els elements antic i originals i diferenciant els nous amb pedra de diferent color i mida. Algunes obertures han estat eixamplades amb la mateixa pedra i seguint els criteris de l'obra original de manera que no desentonin. La casa està habitada.

Història

Masia documentada des del segle XIV com una possessió del monestir de Sant Joan de les Abadesses i per tant a dins del terme parroquial de Sant Quirze segons la documentació conservada a l'arxiu del castell de Montesquiu (Espadaler, R. El castell de Montesquiu a finals de l'edat mitjana). A mitjans del segle XVI va passar a mans de la família Comes. Segons Serrallonga (Serrallonga, 1998. Ob cit) de la casa en procedia la figura de Segimon Comes Codinac, capellà de Sant Quirze que va tenir un paper important en el món de la cultura i l'ensenyament. Segons Amadeu Colom (Ajuntament de Sant Quirze de Besora, 1974) esmenta que va néixer al 1664 i va morir el 1740 tot i que Rafael Carreras Candi consultant el registres parroquials localitza el seu naixement el 21 de desembre de 1667. Fill d'Antoni Comes del mateix mas santquirzenc es va vincular amb la Universitat de Barcelona i després a la de Cervera en motiu de la derrota catalana a mans del rei Felip V. Segimon Comes va ser president de l'acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona dita acadèmia sense nom (1729-1752) i que provenia de l'acadèmia dels desconfiats (1700-1703). Va ser reconegut com a "retòric de coneguda fama" i més tard com a rector. Aquesta acadèmia segons el mateix Serrallonga va ser promoguda pel comte de Peralada, Bernardo Antonio de Boxadors. Consta que Segimon instruïa les classes des de casa seva. Va ser sacerdot de Sant Cugat del rec i en algunes de les visites que va fer a la seva finca familiar en va redactar el testament i va morir el 1740.

Posteriorment trobem la casa inventariada al padró de finques (Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento de 1862) i a la inscripció 45 hi trobem un tal Joan Parés Colom on esmenta

Por una casa en labor de despoblado, con su huerto adyacente nº1 llamado las Comas" i amb uns valor de 105,33 lliures. segons serrallonga, (Serrallonga ob. cit, 1998) Apèndix II a través de la documentació de l'arxiu del castell de Montesquiu (ACM, carpeta 17, plec 2 o registro de vesanas de los años 1828-30) esmenta que els Colom eren peraires i teixidors de Sant Quirze de Besora que habitaven al carrer de les Roques, 7 i arrendataris del comte de Santa Coloma. En canvi els Parés també eren peraires i en el cens del castell de Montesquiu esmenta un tal Josep Duran i Parés veí de Sant Quirze on al cens de 1857 és propietari i que va morir el 1866. També hi ha un tal Quirze Parés i Duran Paraire, veí de Sant Quirze, arrendatari del comte de Santa Coloma i que habita al carrer del Pont 13-34. Va ser jutge municipal.

No obstant a la inscripció 47 del mateix cuaderno de liquidaciones ens parla d'un tal *Segismundo Comas* el qual posseeix "posesion nombrada las Comas situada a Oriente del termino, de su propiedad y que cultiva de su cuenta " i amb un valor total de les terres de 20.161, 43 lliures

No hem trobat més dades referents a aquesta casa que el 1828 va passar a mans de la família esquerra els quals encara avui en són els propietaris. La casa va ser restaurada el 1984.

Bibliografia

COLOM AMADEU , 1972. Llistat de rectors de la parròquia de Sant Quirze. Programa de la Festa Major. Ajuntament de Sant Quirze de Besora

SERRALLONGA URQUIDI, J; 1998. Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat. Eumo Editorial. Annex II i III

DDAA, 2022. Pla d'Ordenació Urbanístic Municipal. Catàleg de masies i cases rurals. Fitxa. núm. 2. Ajuntament de Sant Quirze de Besora.

AMQ. Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento de 1862. Sant Quirze de Besora. Carpeta 1016

ACM. *Registro de vesanas de los años 1828-30* Carpeta 17. Plec 2

